

RADA MIEJSKA w ZALEWIE

14-230 Zalewo
ul. Częstochowska 8

**UCHWAŁA NR III/23/18
RADY MIEJSKIEJ w Zalewie
z dnia 28 grudnia 2018r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r., poz. 994 z późn.zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r., poz. 2137) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zalewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Jan Lichacz
Jan Lichacz

Załącznik
do Uchwały Nr III/23/18
Rady Miejskiej w Zalewie
z dnia 28 grudnia 2018r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY ZALEWO
NA ROK 2019**

Spis treści

ROZDZIAŁ I	3
Wprowadzenie	3
1. Postanowienia ogólne.....	3
2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	3
3. Źródła finansowania Programu.	3
ROZDZIAŁ II	4
Diagnoza problemów związanych z alkoholem	4
ROZDZIAŁ III	10
Cele programu profilaktyki	10
ROZDZIAŁ IV	11
Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	11
ZADANIE 1	11
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą.....	11
ZADANIE 2	12
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	12
ZADANIE 3	13
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.....	13
ZADANIE 4	14
Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.....	14
ROZDZIAŁ V	14
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania	14
1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	14
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	15

ROZDZIAŁ I.

Wprowadzenie

1. Postanowienia ogólne.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz.U. z 2018r., poz. 2137) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przedstawiony poniżej Gminny Program zawiera propozycję działań Gminy Zalewo na rok 2019. Program jest kontynuacją zadań i kierunków prowadzonych w latach ubiegłych przez Gminę Zalewo i stanowi propozycję działań, która w ciągu roku może być modyfikowana w zależności od potrzeb.

2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską w Zalewie, który uwzględnia również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia, w myśl uregulowań zawartych w ustawie z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (jednolity test: Dz. U. z 2018r. poz. 1492). Program jest realizowany przez Burmistrza Zalewa. W realizacji Gminnego Programu uczestniczą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie, placówki oświatowe zlokalizowane w Gminie Zalewo oraz podmioty lecznicze.

3. Źródła finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 – Ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. W roku 2019, na realizację Gminnego Programu, planuje się przeznaczyć kwotę 130.000,00 zł.

4. Środki finansowe nie wykorzystane w danym roku budżetowym, zwiększają pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

ROZDZIAŁ II.

Diagnoza problemów związanych z alkoholem

1. Stan problemów alkoholowych.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość. Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencje doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne.

Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie jest cztery razy większą niż populacja osób uzależnionych od alkoholu. Konsumpcja napojów alkoholowych wzrasta, a odsetek abstynentów jest coraz niższy. Spożywanie alkoholu powoduje szereg rodzajów chorób i urazów.

Długotrwałe nadużywanie alkoholu prowadzić może do pogorszenia się stanu zdrowia, stopniowego zaniku uczuć wyższych, konfliktów z otoczeniem, poczucia izolacji i bezsensu, degradacji moralnej i materialnej, a także wkroczenia na drogę przestępstwa. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, wymaga intensywnej pracy ze strony osoby uzależnionej i jego rodziny. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia. Leczenie farmakologiczne jedynie wspomaga psychoterapię i ma za zadanie usunięcie powikłań spowodowanych długotrwałym przyjmowaniem alkoholu.

Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi jeden z najbardziej szkodliwych czynników mających wpływ na zdrowie i życie osób uzależnionych oraz ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy oraz jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci.

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie. Współuzależnienie jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Osoby współuzależnione wymagają pomocy i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychosomatycznego, jeśli skorzystają z pomocy oferowanej im w placówkach terapii uzależnień, gdzie mają prawo korzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej i medycznej

Szczególne uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież wychowującą się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Różne formy zachowań agresywnych i represyjnych rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destruktywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces ich rozwoju. Największym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie

w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń, wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad swoim życiem. Doświadczenia wyniesione przez dzieci z domu, w którym był problem alkoholowy, znacznie zakłócają ich funkcjonowanie w życiu dorosłym (Dorośle Dzieci Alkoholików). Dlatego też ważnym elementem programu jest podejmowanie działań polegających na zwiększeniu pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

1.1. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie jest jedną z instytucji pracującą m.in. z osobami uzależnionymi od alkoholu, rodziną uzależnionego oraz prowadzi działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie od 14 lipca 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018*
1.	Liczba osób objętych pomocą przez MOPS, w tym:	439	486	429	479	515
	- osoby nadużywające alkoholu	85	68	88	90	86
2.	Liczba rodzin, w których nadużywa się alkoholu, w tym:	41	37	38	29	31
	- pijacy ojciec	19	14	27	20	20
	- pijąca matka	14	8	8	6	5
	- oboje rodzice piją	8	2	3	4	6
3.	Ilość dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym	77	50	79	71	70
4.	Liczba osób pijących a nie mających zobowiązań rodzinnych	36	44	47	57	49
5.	Liczba osób wobec których stosowane są formy przemocy	58	22	25	16	18
6.	Liczba dzieci w rodzinach, w których realizowana jest procedura Niebieskiej Karty	54	23	44	35	16

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie (*dane na dzień 31.10.2018r.)

W porównaniu do roku 2017 zauważyć można, iż zwiększeniu uległa m.in. liczba osób objętych pomocą Ośrodka (wzrost o 36 osób), ponadto odnotowano niewielki wzrost liczby rodzin, w których nadużywa się alkoholu (wzrost o 2) oraz osób wobec których stosowane są formy przemocy (wzrost o 2). Liczba pozostałych zdarzeń uległa zmniejszeniu, szczególnie spadkowi uległa liczba dzieci w rodzinach, w których realizowana jest procedura Niebieskiej Karty (spadek o 19). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie zauważa również wiele problemów związanych m.in. z brakiem bazy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy, a także związanych z prowadzeniem terapii rodzinnej.

1.2. Dane z Posterunku Policji w Zalewie.

W licznych badaniach prowadzonych w krajach i na świecie wskazano, że następstwem nadużywania alkoholu są zjawiska wysoce kryminogenne. Sprawcami przestępstw takich jak kradzieże, włamania, stosowanie przemocy, udział w bójkach lub pobiciach, są często osoby będące pod działaniem alkoholu. Ponadto odnotowuje się wiele przypadków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018*
1.	Liczba wniosków skierowanych o ukaranie w związku z alkoholem:					
	1) zakłócenia porządku publicznego pod wpływem alkoholu	36	17	10	28	10
	2) jazda pod wpływem alkoholu:	52	24	63	42	30
	a) przypadki wykroczeń	27	8	31	29	21
	b) przypadki przestępstw	25	16	32	13	9
	3) spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych ustawą:					
	a) ilość mandatów karnych	19	11	30	26	21
	b) ilość wniosków do sądu	7	6	15	3	1
c) pouczenia	36	37	35	84	17	
2.	Ilość przeprowadzonych interwencji:					
	1) w rodzinie	61	77	101	82	74
	2) w miejscu publicznym	614	-	843	776	846
	3) ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	22	32	38	22	19
3.	Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia:					
	1. odwiezionych do miejsca zamieszkania	6	13	12	12	7
	2. osadzonych w KPP w Iławie	8	11	10	6	8
4.	Ilość nieletnich pod wpływem alkoholu	3	2	0	2	9
5.	Ilość zatrzymanych praw jazdy za jazdę w stanie nietrzeźwym	13	12	9	2	4

Źródło: Posterunek Policji w Zalewie (*dane na dzień 02.11.2018r.)

W stosunku do roku 2017 zauważyć można spadek większości niepokojących zdarzeń. Z przedstawionych danych wynika jednak, że problemem jest rosnąca liczba interwencji przeprowadzanych w miejscu publicznym (wzrost o 70) oraz liczba nieletnich pod wpływem alkoholu (wzrost o 7 osób).

1.3. Młodzież a spożywanie alkoholu.

Niepokojącym zjawiskiem jest używanie i nadużywanie alkoholu przez młodzież. Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem cały czas obniża się. Dlatego też przeprowadzane są badania w celu oszacowania skali problemu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież.

W 2015r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas

drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) pn. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną”. 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych stwierdziła w badaniu, że próby picia ma za sobą. Na 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 71,7% młodszych uczniów i 92,7% uczniów starszych. Różnego rodzaju napoje alkoholowe, w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, piło 48,6% uczniów z grupy młodszej i 82,3% uczniów z grupy starszej. Z porównania wyników z roku 2015 do wyników z roku 2011 r. odnotowano znaczny spadek odsetka często pijących w grupie gimnazjalistów. W przypadku spożywania poszczególnych rodzajów alkoholu, co najmniej raz w ciągu ostatnich trzydziestu dni, wódkę pił co trzeci badany gimnazjalista (33,1%) i znacznie więcej niż co drugi uczeń szkoły ponadgimnazjalnej (65,2%). Większości badanych piło w tym czasie piwo (51,3% gimnazjalistów i 78,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Wino piła ponad 1/5 młodszej młodzieży (21,1%) objętej badaniem i ponad 1/3 uczniów ze starszej grupy (37,7%). Stanu silnego upojenia alkoholem doświadczyła, chociaż raz w życiu, ponad 1/3 gimnazjalistów (36,9%) i prawie 2/3 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (64,4%). W czasie ostatnich 30 dni w stanie silnego upicia się było 12,5% uczniów trzecich klas gimnazjów i 19,7% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Podczas badania uczniowie zauważali zarówno negatywne jak i pozytywne konsekwencje picia. Najczęściej wymieniane negatywne konsekwencje to: kac, obawa, że zrobi się coś, czego będzie się potem żałowało, szkody zdrowotne oraz złe samopoczucie. Wśród konsekwencji pozytywnych badane grupy wymieniały: poczucie odprężenia, świetną zabawę, towarzyskość i zapomnienie o swoich problemach. Badana grupa zauważa również problemy wynikające ze spożywania alkoholu. Najczęściej wymienianymi to: poważna kłótnia, zniszczenie rzeczy lub ubrania, wypadek lub uszkodzenie ciała, bójka i prowadzenie pojazdu będąc pod wpływem alkoholu. Jeśli chodzi o dostęp do alkoholu, grupa badana uznała, iż łatwo jest zdobyć alkohol, mimo że według polskiego prawa sprzedaż i podawanie alkoholu nieletnim jest zabroniona. Mimo, iż większość wskaźników dostępności substancji legalnych wykazuje trend spadkowy, to przy tak rozbudowanej sieci sprzedaży napojów alkoholowych, trudnym zadaniem jest ograniczenie picia również wśród młodzieży.

W roku 2014 i 2015 uczniowie ze szkół Gminy Zalewo wzięli udział w Ogólnopolskim badaniu ankietowym „Młodzi i substancje psychoaktywne” przeprowadzonym wśród uczniów szkół podstawowych (klasy piąte i szóste) i gimnazjów (klasy drugie i trzecie). Celem badania była diagnoza występowania zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych.

W 2015 roku badaniem objęta została grupa 26 chłopców oraz 24 dziewcząt ze szkoły podstawowej. Badana grupa oceniła, że łatwo jest się uzależnić się od alkoholu

(50% chłopców i 79% dziewcząt), natomiast 12% chłopców i 4 % dziewcząt stwierdziło, że pijąc okazjonalnie nie można się uzależnić. Jako alkohol, którego spróbowali po raz pierwszy w życiu wskazali: piwo (31% chłopców i 25% dziewcząt), szampana (23% chłopców i 17% dziewcząt), wódkę (19% chłopców i 4% dziewcząt). 15% chłopców i 46% dziewcząt wskazał, że nigdy nie spożywało alkoholu. Do picia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 8% chłopców i 17% dziewcząt i było to w większości przypadków piwo. Jeśli chodzi o dostęp do alkoholu to badani uznali, że aby kupić alkohol czasem wymaga to kilku prób (uznało tak 19% chłopców i 17% dziewcząt), jednak większość badanych nigdy nie próbowało kupić alkoholu (50% chłopców i 54% dziewcząt). Jako najczęstszy sposób zdobycia alkoholu uczniowie wskazywali, że zostali poczęstowani przez dorosłych (rodzice), na drugim miejscu koledzy. Większość badanych widzi szkodliwe konsekwencje spożywania alkoholu. Uznali, że okazjonalne picie może prowadzić do uzależnienia i szkodzi zdrowiu. Najczęściej wskazywaną konsekwencją po spożyciu alkoholu było uleganie wypadkom, uczestniczenie w bójce, popełnienie przestępstwa, kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu.

W 2015 roku w/w badaniem objęta została również grupa 24 chłopców oraz 29 dziewcząt z gimnazjum. Badana grupa wskazała, że alkoholem, który najczęściej był przez nich spożywany w ciągu ostatnich 30 dni było: piwo (42% chłopców i 24% dziewcząt) i wódka (21% chłopców i 17% dziewcząt). 33% chłopców i 59% dziewcząt wskazało, że nigdy nie spożywało alkoholu. Do picia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 67% chłopców i 48% dziewcząt i było to w większości przypadków piwo. Jeśli chodzi o dostęp do piwa to badani uznali, że łatwo jest zdobyć ten rodzaj alkoholu (uznało tak 84% chłopców i 90% dziewcząt), w przypadku napojów wysokoprocentowych (wino, wódka) stanowisko badanych było podobne. Jako najczęstszy sposób zdobycia alkoholu uczniowie wskazywali, że zostali poczęstowani przez kolegów, na drugim miejscu - zostali poczęstowani przez dorosłych (w tym rodziców). 42% chłopców i 34% dziewcząt przyznało, że zdarzyło im się upić. W ciągu ostatnich 30 dni do upicia się przyznało 14% dziewcząt.

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę szkód związanych z używaniem alkoholu przez młodzież, a przede wszystkim na straty bieżące spowodowane jego spożywaniem. Zaburzenia spowodowane działaniem alkoholu na organizm młodego człowieka mają szczególnie negatywny wpływ na jego rozwój emocjonalny. Dlatego też w profilaktyce szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież ogromne znaczenie mają działania skierowane do młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, a także kampanie społeczne zaadresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych.

1.4. Dane z Gminnej Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

(dane na dzień 31.10.2018r.).

Komisja jako jeden z dwóch podmiotów (oprócz prokuratury) ma ustawowe prawo kierowania wniosków do sądu o objęcie osób uzależnionych leczeniem odwykowym. Zgłoszenia do komisji wpływają w szczególności od członków rodziny, w której występuje problem alkoholowy, ale również Policji, Kuratorów czy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie roku 2018 wszczęto procedurę zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu wobec 23 osób. Gminna Komisja wystosowała 52 wezwania na rozmowy interwencyjno - motywujące, przeprowadziła 21 rozmów interwencyjno - motywujących. Na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez Komisję skierowanych zostały 26 osób. Badanie takie wykonywane jest przez dwóch lekarzy: psychologa i psychiatrę i kończy się wydaniem opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Opinia zawiera informacje czy u osoby badanej występuje zespół zależności alkoholowej oraz wskazanie rodzaju zakładu leczniczego. W roku 2018 w wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 15 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (osoby, które stawiły się na badanie). Do Sądu Rejonowego w Łławie złożono 21 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz 2 wnioski o zmianę sposobu leczenia odwykowego. Postanowieniem Sądu skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu zostało 12 osób. W roku 2018 odbyło się 8 posiedzeń Komisji.

2. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

Szeroka dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Na terenie Gminy Zalewo nie funkcjonuje poradnia odwykowa. Najbliżej zlokalizowaną placówką leczenia odwykowego jest Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Powiatowym Szpitalu im. Władysława Biegańskiego w Łławie. Niemniej jednak mieszkańcy naszej gminy korzystają również z pomocy innych dostępnych placówek (np. w Prabutach, Fromborku).

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, którego siedziba znajduje się przy ul. Traugutta 4 i czynny jest dwa razy w tygodniu. Do podstawowych zadań punktu należą w szczególności:

- 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,

- 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji działających na terenie gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

W roku 2018 z pomocy Punktu skorzystało (*dane na dzień 15.11.2018r.*): 42 osoby z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 387 porad), 15 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 41 porad), 6 osób doznających przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 16 porad) oraz 4 osoby stosujące przemoc w rodzinie (łącznie udzielono 24 porad). Ponadto z pomocy Punktu skorzystało 19 osób, które ukończyły podstawowy program leczenia odwykowego (łącznie udzielono 190 porad), 1 osoba pijąca ryzykownie lub szkodliwie oraz 4 dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi (łącznie udzielono 8 porad).

Współpraca Punktu Konsultacyjnego z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polega na kierowaniu przez Komisję osób zgłoszonych na leczenie odwykowe do tego Punktu systemem łączącym wszystkie instytucje tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Policję, Szkoły, Służbę Zdrowia, Sąd, Kuratorów.

ROZDZIAŁ III.

Cele programu profilaktyki

Celem Gminnego Programu jest szeroko rozumiana profilaktyka przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie, ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem oraz zmniejszeniem negatywnych skutków społecznych, będących konsekwencją w/w działań.

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki podejmowaniu m.in. takich działań jak:

1. ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
2. ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez realizację działań profilaktycznych;
3. zapewnienie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
4. zmiana postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk społecznych, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie

- rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
5. ograniczanie dostępności alkoholu uwzględniane przy przygotowywaniu projektów prawa miejscowego;
  6. poszerzanie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych;
  7. podejmowanie działań profilaktycznych w celu zmniejszenia zjawiska kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innych środków psychoaktywnych.

Program realizuje również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone Narodowym Programie Zdrowia, w szczególności Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

ROZDZIAŁ IV.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

ZADANIE 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą.

Planowane działania :

1. Utrzymanie i prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rodzin dotkniętych przemocą, w którym prowadzone będą takie działania jak:
  - 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
  - 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
  - 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące);
  - 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
  - 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;

- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.
  - 7) upowszechnianie specjalistycznej wiedzy z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Zalewo.
2. Podniesieniem standardu pomieszczenia Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, w tym zakup niezbędnego wyposażenia,
  3. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu (w stosunku do uzasadnionych potrzeb) poprzez m.in. doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba punktów konsultacyjnych.
2. Liczba porad udzielonych osobom korzystającym z punktu konsultacyjnego.

ZADANIE 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania :

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
  - a) pokrycie kosztów sądowych,
  - b) pokrycie kosztów sporządzenia opinii przez lekarzy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
2. Organizowanie lub dofinansowanie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji powiązanych z tematem zjawiska przemocy, mechanizmów przemocy w rodzinie i ich wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, podnoszenie kompetencji podmiotów działających na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Wsparcie funkcjonowania procedury Niebieskiej Karty poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli służb w obszarze ochrony rodzin przed przemocą z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”, poprzez m.in.: organizowanie i dofinansowanie cyklicznych szkoleń, narad, konferencji nt. procedury „Niebieskiej Karty” oraz opracowanie

i dystrybucja odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” (informatory, ulotki, plakaty).

4. Dystrybucja ulotek i informatorów adresowanych do mieszkańców gminy na temat oferty pomocy dla członków rodzin, w których występuje problem alkoholowy i/lub przemocy.
5. Inicjowanie interwencji w przypadku powzięcia informacji o przemocy w rodzinie.
6. Współpraca z instytucjami działającymi w sferze przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, tj. Sądem Rejonowym w Iławie, Służbą Zdrowia, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Szkołami.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe.
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki, uzależnienia od alkoholu/przemocy.
3. Liczba kampanii edukacyjnych na tematy związane z profilaktyką alkoholową i przemocą w rodzinie.

ZADANIE 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Planowane działania :

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Realizacja programu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz programu promowania zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, urządzenie terenu rekreacyjno – sportowego służącego propagowaniu zdrowego stylu życia.
3. Udział w akcjach i kampaniach z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
5. Dofinansowanie obozów profilaktycznych organizowanych poza terenem Gminy Zalewo oraz zagospodarowanie czasu wolnego w czasie wakacji w miejscach zamieszkania dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.
6. Poszerzanie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, w zakresie oddziaływań profilaktycznych, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych poprzez finansowanie dla nich szkoleń i warsztatów tematycznych.

7. Organizowanie szkoleń/warsztatów edukacyjnych dla rodziców.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba młodzieży, rodziców, nauczycieli uczestniczących w działaniach profilaktycznych.
2. Liczba kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką alkoholową i przemocą w rodzinie.

ZADANIE 4.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Planowane działania :

1. występowanie, w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel posiłkowy.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba interwencji.

ROZDZIAŁ V.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Gminie Zalewo działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją”, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Burmistrza Zalewa, realizująca w szczególności następujące zadania:

- 1) inicjowanie działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby

uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;

- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie liczby i zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej, zgodnie z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy,
- 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi i osobami prawnymi oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu.

Zgodnie z ustawą (art. 4¹ ust. 4) w skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie za wykonywanie czynności związanych z pracą Komisji na następujących zasadach:

- 1) za udział w posiedzeniach Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 111,00 brutto;
- 2) w związku z kontrolą przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a także za udział w innych czynnościach pozostających w zakresie zadań Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenia w wysokości określonej w pkt. 1).
- 3) wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji tylko wówczas, gdy potwierdzą oni swój udział w danej czynności składając własnoręczny podpis na stosownym dokumencie (np. liście obecności czy pod protokołem z czynności, w której brał udział).
- 4) Komisji przysługuje uprawnienie do zwrotu kosztów podróży służbowej (związanych z wykonywaniem zadań Komisji m.in. z kontrolą punktów sprzedaży, wyjazdami na szkolenia dla członków komisji) na zasadach przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 167).
- 5) Członkowie Komisji będący pracownikami etatowymi gminnych jednostek samorządowych za wykonywanie czynności w godzinach pracy nie otrzymują wynagrodzenia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Jan Lichacz
Jan Lichacz